

LJUDMILA ULICKAJA
A LÉLEK TESTÉRŐL

Új elbeszélések

Fordította
MORCSÁNYI GÉZA

A verseket fordította
KÁNTOR PÉTER

A fordítás az alábbi kiadásból készült:

Людмила Улицкая

О ТЕЛЕ ДУШИ. Новые рассказы

Moskva, AST Publishers, 2019

Copyright © Ludmila Ulitskaya, all rights reserved.

Published by arrangement with ELKOST International literary agency.

Hungarian translation © Morcsányi Géza, Kántor Péter, 2020

Szerpentin

Kátya Gényijeva emlékének

Nagyezsda Georgijevna bibliográfus volt, még a messi, számítógép előtti időkből. Amikor nemzedéke életébe belépett a számítógép, elsőként csodálkozott rá, mi mindent tud az új eszköz, és lelke mélyéig átérezte, hogy a világ grandiózusan és visszafordíthatatlanul megváltozott. És az egész hatalmas könyvtárban ő volt az első, aki elsajátította a sok új bölcsességet.

A réges-régi könyvek és az elavult újdonságok között mozgó könyvtári dolgozók a megőrzés természetéből adódóan konzervatív emberek, és mindig ellenálltak bármilyen, mégoly jelentéktelen változásnak is, például hogy a katalógus-szekrényt a raktár egyik sarkából átvigyük a másikba. Az az idő, a számítógépkorszak kezdete komoly vízválasztót jelentett, amelyen egyesek át tudtak lépni – ki könnyen, ki komoly munka árán –, mások pedig belátták, hogy örökre megmaradnak amabban a világban, ahol szép rendben, fém-pálcára fűzve sorakoznak a könyvtárosok szabályos betűivel teleírt katalóguscédulák. Elvégre azokon is megvolt minden, ami kell: könyvcím, szerzőnév, kiadási adatok...

Nagyezsda Georgijevna, aki semmiképp sem tartozott a könyvtár legfiatalabb dolgozói közé, abszolút könnyedén suhant át az új évezredbe. Sem Lida lánya, sem Misa fia nem tanúsított efféle mozgékonyt. Igazából persze senkit sem lepett meg a teljesítménye, hiszen a környezetében lévők

tudták róla, hogy memóriája végtelen, teljesítőképessége pedig mint egy gőzmozdonyé.

Nagyezsda Georgijevna bízott a sikerben, így látott hozzá a könyvtár új rendre való teljes átállításához. Az idősebb kollégák, mivel szakmailag nem érezték teljes értékűnek magukat, mind elég gyorsan nyugdíjba vonultak, a helyükbe lépő új lányok viszont, hiába a technikumi, sőt főiskolai végzettség, igencsak zöldfülűek voltak, úgyhogy Nagyezsda Georgijevna a kicsit is ígéretes és merész kollégákból szinte fű alatt alakított ki egy csapatot, és kezdte tanítgatni őket az új tudományra, az informatikára.

Néhányan nyomban, kapásból értettek mindent, akik pedig képtelenek voltak rá, azok szakmát váltottak. Egyébként anyagilag gyakran sokkal jobban is jártak. De hát köztudott, hogy a könyvtárakban, már a babiloniban vagy az alexandriaiban is, mindig egy különleges emberfajta dolgozott – akik számára a könyv maga az Úristen.

Nagyezsda Georgijevna, aki egyébként már túl volt a nyugdíjkorhatáron, ebbe a könyvimádó fajtába tartozott, és eszébe sem jutott abbahagyni a munkát. Először is, mert, másodszor, mert, harmadszor, mert... Ez a több ok mind egy volt, Nagyezsda Georgijevna Lida lánya, aki be volt zárva a lakásába a későn szült ikreivel, és arról ábrándozott, hogy az anyja majd odaköltözik hozzájuk, és ő fog vigyázni az unokákra... Nagyezsda Georgijevna azonban hallani sem akart ilyesmiről: elvégre a gyerekek maguktól is nőnek, a könyvek ügyét azonban gondozni kell, különösen ebben a könyvtárak számára döntő fontosságú időszakban.

Hatalmas tervek forogtak a fejében, és ha ő elkezdett valamit, soha nem hagyta abba, míg el nem jutott a diadalmas

befejezésig. És volt a viselkedésében még egy meglepő sajátosság: akár főnökökkel beszélt, akár beosztottakkal, a hangneme ugyanolyan volt, a baráti empátia hangja, amelyben nem volt sem lekezelő felsőbbrendűség lefelé, sem tiszteletudó hízelgés a fölöttesek felé... Semmi nem került el a figyelmét, semmit nem felejtett el, még az irodáját takarító takarítónő unokájának nevét is megjegyezte.

Majdnem hatvanéves volt, amikor egyszer nem jutott eszébe a „szerpentin” szó. Éppen egy ismerősének mesélte, hogy milyen jó kis meredek ösvényen kaptatott föl mindig gyerekkorában a nagymamája házához egy kis faluban, Gagra közelében, és hogy aztán hogy felverte a gaz az ösvényt, mert építettek föl a hegyre egy... és itt megakadt. A „szerpentin” szó nem jutott eszébe, a helyén egyértelmű úr tátongott. Hézag... Fehér folt...

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomtatta és kötötte
a Central Dabasi Nyomda Zrt., 2020-ban
Felelős vezető Balizs Attila vezérigazgató

Kontrollszerkesztő Kiss Ilona
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Balog Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9072
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4004 1